

CAEN'Lİ RALPH'IN GÖZÜNDEN TÜRKLER: BİRİNCİ HAÇLI SEFERİ

Tarık Tolga GÜMÜŞ

Yrd. Doç. Dr., Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, gtarik@bilkent.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma Caen bölgesinden Ralph isimli bir vakanüvisin *The Gesta Tancredi* isimli eserinin gözünden birinci Haçlı Seferini ve yazarın bakış açısından Türkleri ötekileştirme sürecini incelemektedir. Çalışmanın ilk bölümü Caen'li Ralph'ın kısa hayatını incelemektedir. İkinci bölüm eserde merkezi bir rol oynaması bakımından Caen'in patronu ve Birinci Haçlı Seferindeki komutanı Tancred'in kısa biyografisini içermektedir. Daha sonra eserin Türkleri düşman olarak ötekileştirme ve Haçlı kuvvetlerinin kahramanlık ülküsünün ön plana çıkarılması irdelenmektedir. Ralph eserini yazarken öncelikle patronu Tancred'in ülkesindeki siyasi prestijini arttırmayı hedeflemektedir. Bu nedenle sahip olduğu Haçlı kuvvetlerinin kahramanlık ülküsünü ön plana çıkarmaya çalışmaktadır. Bunu yaparken Türkleri düşman olarak ötekileştirmektedir. Bu yönüyle eser Haçlı seferleriyle birlikte Avrupa tarih yazımında ortaya çıkan literatürünün ilk örneklerinden birisi olması ve Türkleri ötekileştirmesi bakımından geleneksel Haçlı literatürüyle paralellik göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Ortaçağ, Birinci Haçlı Seferi, Caen'li Ralph, Tancred, Avrupa'da Türk İmaji

THE TURKS FROM THE EYES OF RALPH OF CAEN: THE FIRST CRUSADE

ABSTRACT

This study investigates the First Crusaders' perceptions of the Turks from the eyes of an eyewitness Ralph of Caen. The study analyses the perspectives of his work: the *Gesta Tancredi* and how the crusaders underlined the 'otherness' of the Turks. The first part of the study briefly explains the life of Ralph of Caen. The second part investigates the brief biography of Tancred as he was central in the work under consideration as well as he was the patron and the commander of Ralph of Caen in the First Crusade. Then this study analyses in what ways the work in question underlines the otherness of the Turks and how the heroic deeds of the crusader forces are showed. Ralph primarily aims to strengthen the political prestige of his patron Tancred in his country and he wrote his work accordingly. For this reason, he regularly underlines the heroic aspect of the crusading forces. In doing so he implies the enemy Turks as the others. This work is one of the first instances of the traditional crusading propaganda works. Accordingly the themes underlined in this work are usually paralel with the traditional crusading literature of the age.

Keywords: Medieval Era, First Crusade, Ralph of Caen, Tancred, The Turkish Image of Europe

GİRİŞ

Bu çalışma *The Gesta Tancredi* of Ralph of Caen isimli eserin gözünden birinci Haçlı seferini ve yazarın bakış açısından Türkleri ötekileştirme sürecini incelemektedir. Eserde genel olarak Birinci Haçlı Seferi komutanlarından Tancred'in Birinci Haçlı Seferinde Haçlılar adına yaptığı katkılar anlatılmaktadır (Birinci Haçlı Seferi'ne ait bibliyografya sınırsız olmakla birlikte bazıları hatırlatmak yerinde olacaktır: Demirkent, 1997; Erer, 1947; Kurat, 1987; Mayer, 1990; Newhall, 1963; Riley-Smith, 1997; Stevenson, 1958; Cahen, 1969; Bridge, 1980; Cahen, 1940; Altınay, 2007; Erdmann, 2000). Caen, eserinde, Türkleri, patronu Tancred'in düşmanı olmalarından dolayı yer yer

düşmanca betimlemektedir. Eser Haçlı Seferinin sefere katılanlar üzerinde yarattığı ruh hali, Tancred'in Haçlı Seferinde oynadığı rol gibi konularda önemli bilgiler vermektedir. Yazar Haçlı Seferine katılan komutanlardan biri olan Tancred'in kendisinin patronu olmasından dolayı eserde Haçlı Seferine onun katkılarını ön plana çıkarmakla birlikte, sefer sırasında Haçlı idealinin gerçekleştirilmesine katkıda bulunan diğer komutanlara övgüde bulunmayı da ihmal etmemektedir. Bu yönüyle eser Haçlı Seferlerine tarafsız bir gözle bakmamaktadır. Makalenin ilk bölümü eserin yazarı Caen bölgesinden Ralph'ın kısa hayatını irdelemektedir. Sonra eserin kahramanı Tancred'in kısa hayatı tartışılmaktadır. Daha sonra eserin aktarımla Birinci Haçlı Seferi ve bunun içinde Türklerin ötekileştirilme biçimi incelenmektedir. Eserde öncelikle Haçlıların kahramanlık ve cesaret ülküsü ön plana çıkarılmıştır. Eserdeki Türk imajı, Türklerin düşman olarak görülmelerinden dolayı olumsuzdur. Ralph Türklere karşı açık bir savaşın tarafı olduğu için Türkleri zaman zaman 'barbar' zaman zaman da 'vahşi' gibi sıfatlarla tanımlamaktadır.

Caen'li Ralph'ın Kısa Hayatı ve Eseri

Ralph Caen'in hayatı üzerine pek fazla bilgi mevcut değildir. Ralph, 1080 yılı civarlarında Fransa'nın Caen şehrinde dünyaya gelmiş 1120 yılında ölmüştür. Eğitimini Arnoul de Roieux'nun himayesinde tamamlamıştır. Haçlı seferine Normandiya Dükü Robert'e bağlı Bohemund de Tarrante'in himayesinde bir şövalye olarak katılmıştır. 1106'da papaz olmuştur (Caen, 2005: 2). Daha sonra 1108'de Tancred de Hauteville'in himayesinde Antakya Krallığında bulunmuştur. Bohemund'un 1111'deki ölümünden biraz önce Ralph Bohemond'u bırakıp Tancred'in himayesinde bulunmak üzere Antakya'ya gider. 1112'de Tancred'in ölümünden sonra Ralph aşağıda tartışılan eseri kaleme almaya karar verir. Eserin yazımı 1118'den hemen önce bitirilmiştir. Ama yapıt 1105'de aniden kesilmektedir. Muhtemelen eserin geri kalanı kaybolmuştur (Edgington, 1997: 57-77). Eserin yazılış amacı çok açık olmamakla beraber, Ralph eserini büyük ihtimalle Haçlıların yaptıklarını anlatmak üzere bu eseri kaleme almıştır. Model olarak kendine Livy ve Caesar'ı almıştır. Kendisi dini bir eğitimden geçtiği için Hristiyan bakış açısı altında Birinci Haçlı Seferini anlatmak Ralph'ın birinci önceliğidir. Buna bağlı olarak Ralph ona göre kötü olanı gelecek nesillerin yapmasını engellemek ve ona göre iyi olanı gelecek nesillerin yapmasını teşvik etmek için eserini kaleme aldığı görülmektedir. Bu nedenle Ralph tarihçiliği 'asil bir disiplin' olarak görmekte ve asillerin hayatlarını aktarma konusunda olabildiğince dürüst davranılması gerektiğinin altını çizmektedir (Caen, 2005: 5). Ralph'a göre tarih sadece eğlence amacıyla yazılan bir edebiyat türü değil ondan ahlaki dersler çıkarılması gereken bir disiplindir. Ralph kendisini bu iş için çok fazla yetkin görmemektedir. Ona göre Haçlı kuvvetlerinin kahramanlıklarını yazacak daha yetkin insanlar vardır. Ama diğer taraftan bu tarih yapıtı hızlı bir şekilde yazılmalıdır, çünkü anılar henüz tazedir ve her an kaybolabilir. Ayrıca Ralph'ın Tancred'le kişisel ilişkisi mevcut olduğundan dolayı Ralph'ın bu tarihi kendisinin yazmasının daha uygun olacağını düşünmektedir. Çünkü olayları bizzat yaşayanlardan dolaysız bilgi alacak ve bu bilgiyi okuyucularına aktaracaktır (Caen, 2005: 6). Diğer taraftan vakanüvislerin gözünden tarih yazmanın 'iki ucu keskin bıçak' olduğunun da farkındadır. Anılarını yazdırılanların anılarını taraflı aktarmaları tehlikesi vardır. Ayrıca Ralph Tancred'in mahiyetinde çalıştığı için tarafsız olma ilkesi açısından ikinci bir tehlike daha mevcuttur. Bu yüzden Ralph eserini bağlı bulunduğu kişi olan Tancred hayattayken yazmama kararı almıştır (Caen, 2005: 7). Ralph olayları daha iyi vurgulayabilmek ve belki de okuyucuda daha derin bir etki bırakmak adına zaman zaman şiirsel bir üslup kullanmakta ve bunu olaya

tanıklık edenlerin sözleriyle bütünleştirmektedir. Eser düz yazıyla şiirsel üslubu harmanlamaktadır. Şiirsel üslubu genellikle geçerliliğinden çok da tatmin olmadığı yerlerde kullanmakta ama düz yazıyı ise ona göre gerçek olan olaylara saklamaktadır (Caen, 2005: 9). Ralph'ın vakanüvis gözüyle tarih yazma geleneği batıda Antik Yunan yazarlarından Herodot ve Thucydides kadar uzanmaktadır. Dolayısıyla Ralph eserinde bu geleneği devam ettirmektedir. Buna şiirsel üslupla düz yazıyı birlikte kullanmasını da eklersek eserin bir tarih çalışması olmaktan çok bir edebiyat eseri gibi düşünülmesi daha uygundur.

Tancred'in Kısa Hayatı

Tancred'in I. Haçlı Seferi öncesindeki hayatı hakkında pek az şey bilinmektedir. Tancred 1075-1112 yılları arasında yaşamıştır. Annesi Emma Hauteville, babası da Odo le bon Marquis'dir. İki kez evlenmiştir. İlk evliliği Muriel isimli bir soyluladır. İkinci evliliği de yine kendisi gibi soylu olan Fressenda isimli bir kadınladır. Kendisi Norman kökeninden gelmektedir. Yerleştiği bölge şimdiki güney İtalya topraklarıdır. Birinci Haçlı Seferine Amcası Bohemund ile birlikte katılmıştır. Sefere katıldığında Tancred'den diğer bütün liderler gibi I. Alexius Commenus'a aldıkları toprakların İmparatora devredileceğine ilişkin olarak yemin etmesi istenmiştir. Ama Tancred buna yanaşmamıştır. Fakat daha sonra Alexius'la arası düzelmiştir. Birinci Haçlı Seferi sırasında Tancred aktif rol oynamıştır. Anadolu'nun ortalarında bir yerlerde ana Haçlı kuvvetlerinden kendi kuvvetlerini ayırmış ve güneye yönelmiştir. İznik kuşatmasına katılmış, Kilikya bölgesinde çeşitli çarpışmalar yapmış ve Antakya kuşatmasında bizzat bulunmuştur. Kilikya kuşatmasından sonra kendisini Tarsus'un yöneticisi olarak ilan etmiş fakat yine bir Haçlı komutanı olan Baldwin tarafından bu olay engellenmiştir. Baldwin'in askeri kuvvetleri kendisinininkilerden üstün olduğu için Tancred geri adım atmak zorunda kalmıştır. Buna tepki olarak Tancred Tarsus'taki emellerinden vazgeçmiş, Adana'ya yönelmiş ve bu şehri almıştır. 1099 yılında Betlehem (Beytüllahim) şehrinin kuşatmasına katılmıştır. Daha sonra Kudüs'ün kuşatmasında rol almıştır. Onikinci yüzyılın başından itibaren Tancred Antakya bölgesinin yöneticiliğini yapmaya başlamış ve 1112'deki ölümüne kadar kısa bir süre hariç bu görevde kalmayı başarmıştır. 1104 yılında güney Anadolu bölgesinde Urfa ve çevresinin kontrolünü de ele almıştır. 1107 yılında ise bu bölgenin kontrolünü Baldwin'e geri vermek zorunda kalmıştır. Antakya yöneticiliğini Bohemund'tan devralmış onun serbest bırakılmasıyla görevi ona devretmek zorunda kalmış ama daha sonra 1105'te Bohemund vatani güney İtalya'ya geri döneceği için Antakya krallığını Tancred'e bırakmak zorunda kalmıştır. Bu dönem esnasında Tancred, Haçlıların kendi aralarındaki çekişmelerden uzak kalmamıştır. Örneğin Toulouse bölgesinden Raymond'u hapse attirmiş ama daha sonra serbest bırakmıştır. Öldüğünde Antakya'nın yöneticiliğini oğlu Roger'e bırakmış ve ondan sonra da yerine II. Bohemund geçmiştir (Nicholson, 1978). Antakya bölgesi yöneticiliği onun en önemli başarısı olduğu için eserinde buranın alınması sırasında olup bitenlere sıkça değinmektedir.

Birinci Haçlı Seferi'nin Kısa Tarihi

Birinci Haçlı Seferi 1096 yılında Batı Avrupa'nın çeşitli bölgelerinden toplanan Haçlı Kuvvetlerinin Anadolu'ya geçerek çeşitli çarpışmalar yaptıkları ve en sonunda 1099'da Kudüs'ü alarak sonlandırdıkları askeri harekettir. Bu askeri hareket Papa II. Urban'ın Doğu Roma İmparatoru Alexios Kommenos'un yardım çağrısı üzerine yaptığı ünlü konuşmayla başlar. İmparator Selçuklu Türklerinin Anadolu'yu fethetmelerinden rahatsız olduğu için Batı

Avrupa'yı yardıma çağırmıştır. Askeri hareketin başlangıcında dört Haçlı ordusu farklı yollardan İstanbul'a doğru yola çıkmışlardır. Daha sonra şehrin girişinde bu dört Haçlı kuvveti bir araya gelmişlerdir. Bu dört Haçlı ordusunun başında Vermandois, Godfrey, Raymond ve Bohemond bulunmaktadır. İşte Tancred Bohemond'un komutası altında çarpışmıştır. Doğu Roma İmparatoru ona ve İstanbul'a zarar vermemeleri için Haçlı kuvvetlerini mümkün olduğunca çabuk bir şekilde Anadolu topraklarına geçirmek istemiştir. Anadolu'ya geçen Haçlı kuvvetleri ilk olarak İznik'i kuşatmışlardır. İznik o sırada Anadolu Selçuklularının elindedir ve I. Kılıç Arslan orayı başkent olarak kullanmaktadır. 16 Mayıs 1097 günü çatışma başlar. Yaklaşık bir ay kadar süren kuşatmadan sonra şehir düşer. Şehir Doğu Roma İmparatorluğu'na teslim edilir. Daha sonra haçlı kuvvetleri Anadolu'da ilerlemeye devam ederler. Kuvvetlerini ikiye bölerler. Birisi Normanların liderliğindedir. Diğer grubun komutasını ise Fransız komutanlar üstlenmiştir. Bu iki kuvvet bir süre ilerledikten sonra tekrar birleşme amacındadırlar. Ama ilk grubu oluşturan Haçlı kuvvetleri ikinci grupla birleşmeden Türk kuvvetleri Dorylaeum adı verilen savaşta karşı karşıya gelirler. Türk kuvvetlerinin başında Kılıç Arslan vardır. Haçlı kuvvetleri ikiye bölünmüş olduğu için Türk kuvvetlerinin atlı okçuları üstün manevra kabiliyetleriyle önce üstünlük kurmuşlardır. Fakat daha sonra ikinci Haçlı kuvvetinin savaş alanına gelmesiyle Kılıç Arslan'ın kuvvetleri geri çekilmek zorunda kalırlar. Bu savaştan sonra haçlı kuvvetleri Anadolu'da ilerlemeye başlarlar. Kılıç Arslan vur kaç taktiğiyle Haçlılara zaiat verirse de onların Anadolu'da güneye doğru ilerlemelerini engelleyemez. Haçlılar burada tekrar kuvvetlerini bölerler. Örneğin Baldwin, Kilikya bölgesine doğru ilerler. Daha sonra Haçlı kuvvetlerinin geri kalan kısmı Antakya'ya yönelirler. Antakya kuşatması başlar. Haziran 1098'de Haçlı kuvvetleri şehre girer ve şehir nüfusunun büyük bir kısmını öldürürler. Bunun hemen akabinde yeni bir Müslüman kuvvetin Antakya'ya varması sonucu Antakya yakınlarında yine bir savaş meydana gelir. Daha sonra Haçlı kuvvetleri güneye Kudüs'e yönelirler. Godfrey ve Tancred şehrin kuzeyinde kamp kurarlar. Haçlıların bir grubu kuzeyden saldırırken bir diğer grup da güneyden saldırır. 13 Temmuz'da şehir düşer. Şehrin Haçlı kuvvetlerinin eline geçmesinden sonra şehirde yaşayanların büyük bölümü katledilir. Haçlılar tarafından Kudüs Krallığı kurulur. 1101 yılında Haçlıların Antakya'yı ve Kudüs'ü almasının Avrupa'da duyulması sonucu Afroz edilmekten korkan birçok şövalye bir araya gelir ve yeni bir Haçlı seferi başlar (Holt, 2007; Demirkent, 2007; Runciman, 1989).

Gesta Tancredi'de Haçlı Kuvvetlerinin Cesaret ve Kahramanlık Ülküsü

Caen kitabında Haçlı ordularının amaçlarının ve bu amaca ulaşmada sergiledikleri davranışların yüceliğine, kahramanlıklarına sıkça yer vermiştir. Fakat özellikle Haçlıların soylu komutanlarının başarılarına vurgu yapmıştır. Nitekim bu tür başarılar Haçlıların ülkelerinde siyasi nüfuz kazanabilmelerine olanak sağlayacak unsurlardı. Bu konuda Caen'in önceliği ise tabii ki Tancred olmuştur. Caen, Tancred'in kişisel erdemliliğini ön plana çıkarmak amacıyla birinci bölümde Tancred'in ailesi, karakteri ve Tancred'in savaşa nasıl hazırlandığını anlatmakla söze başlıyor (Caen, 2005: 21). Caen, Tancred'in Müslümanlara karşı hangi duygu durumunda olduğunu anlatmak için şu sözleri seçiyor:

Papa Urban'ın paganlara karşı savaşacak olan Hıristiyanların günahlarının affedileceği sözünü vermesinden sonra sanki daha önce uyuklamakta olan adamın canlılığı yerine gelmiş güçleri yükselmiş, gözleri açılmış ve cesareti harekete geçmiştir (Caen, 2005: 22).

Bu bağlamda benzer sey Tancred için de geçerlidir. Papa Urban'ın bütün günahların affedileceği çağrısı üzerine Tancred'in içindeki 'uyuyan adam uyanmakta', 'gücü artmakta', 'gözleri açılmakta' ve 'cesareti harekete geçmektedir'. Böylece Tancred, Bohemond'un emrinde savaşmayı kabul eder (Caen, 2005: 24).

Caen'e göre Tancred açık bir şekilde bu savaşa ilgi duymaktadır ve bu ilgi sefer sırasında da devam eder. Bunun bir örneğini Caen'in İznik'in kuşatılması ve Haçlılar tarafından ele geçirilmesi sırasında Tancred'in oynadığı rolü ayrıntılı olarak betimleyen ve onun savaşa olan istekliliğinin altı çizen satırlarında görüyoruz: 'Uzakta olan Tancred, aktivite isteğiyle 'yanıp tutuşarak' oraya koştu, çünkü onun kampının konuşlandığı yer ilk darbeyi vurmak için elverişli değildir' (Caen, 2005: 39). Tancred Türklerle savaşmakta açık olarak isteklidir. Onun konuşlanmış olduğu mevki ilk hamleyi yapmak için uygun düşmediği yani uzakta olduğu için Tancred savaşa girmekte sabırsızlanmaktadır. Bunun hemen sonrasında Caen, Tancred'in Türkler üzerindeki etkisini Türkleri aşağılayarak açıklama yoluna gitmiştir. O'na göre Tancred bir yandan askerlerinin moralini yükseltirken diğer taraftan Türklerin iradelerini kaybetmelerine sebep olacak şekilde onları korkutmuştur. Bu nedenle Türkler savaşmak yerine dağlara çekilirler. Franklar da onların arkasından giderler (Caen, 2005: 39).

Yazar daha sonra Türklerin dağlara çekilişlerini resmederken de edebi bir üslup sergilemeyi ihmal etmemiştir. Öncelikle Tancred'in cesurluğunun altını çizmekte sonra savaşın şiddetini tasfir etmektedir Savaşta taktik geri çekilmeleri:

Kont'un cesareti, düşmanın kaçıışı ve gecikme korkusu kaçanları kovalamaktan alıkoyar. Eğer en yakındaki dağların koruması aniden onların karşısına çıkmasaydı Latinlerin mızraklarının uçları barbar kanıyla dolacaktı (Caen, 2005: 39).

Burada açıkça Türkler barbar olarak ötekileştirilmektedir. Tancred'in cesareti ve düşmanın kaçışıyla birlikte eğer dağlar düşmanlara sığınak oluşturmazaydı Latinlerin silahları *barbar* kanı içecekti. Caen eserinde sık sık Tancred'in kahramanlığına vurgu yapmıştır, fakat bu vurguyu birçok kez Türkleri korkak göstererek yapmaya çalışmıştır.

'Ölümler yüz yüze gelen' Türkler saldırıda buldukları yoldan geri çekilirler. Birçokları taktik olarak geri çekilir ama Tancred kendi korkaklığını 'cehennem' gönderdiği için o savunmasına devam eder. Bu yüzden bu noktada Tancred 'cesur' davranmıştır. Ayrıca bunu yine Tancred'in kahramanlığı izler:

Tancred ordusunun bütün mensupları tarafından dilleri yaşları, cinsiyetleri veya meslekleri ne olursa olsun ilk Türk kafasını getiren ve birçok diğerlerinin de arkasından koştuğu için kutlanır (Caen, 2005: 39).

Türklerin düşman olarak görülmesi sebebiyle düşman kafası getirmek doğal olarak dönemin şartları açısından sıra dışı bir durum değildir. Tancred için bu bir kahramanlık gösterisidir. Bir taraftan da şanssızlık Tancred'in yakasını bırakmamaktadır. İznik'ten hareket eden birlikler ikiye ayrılmak zorunda kalmışlardır ve bu Caen'e göre açık bir şanssızlıktır:

Fakat yolculuklarının sondan önceki günü bu çorak topraklarda geçtiğinde kader Hz. İsa'nın destekçilerinden Hz. Muhammet'in destekçilerine doğru döndü ve Tancred'in birliklerine karşı oldukça acımasızdı. Tekrar meydana geldiği üzere günlük ve gecelik yürüyüşlerinde sıklıkla başlarına geldiği gibi yol ikiye bölündü ve Hz. İsa'nın ordusu da benzer şekilde ikiye bölündü (Caen, 2005: 44).

Şanssızlık Tancred'in birliklerini şüphesiz zorlayıcı bir durumdur. Bu zorlayıcı durumun eserde altının çizilmesinin nedeni Tancred'in zorluklar karşısında bile yılmadığının gösterilmek istenmesidir. Bu da eserin temel yazılış nedenlerinden biri olan Tancred'in kahramanlık ölküsünün ortaya konulması fikriyle paralellik göstermektedir. Eserde aktarıldığı üzere bu zorlu topraklarda yolculukları sırasında Tancred'e bağlı birliklere şans gülmemiş onun yerine şans Müslümanlardan yana olmuştur. Buna rağmen eserde güçlü ve yetenekli bir komutan olarak resmedilen Tancred yoluna devam edebilmiştir.

Caen tüm olumsuzluklara, zorluklara rağmen patronu Tancred'in savaştaki olumlu tutumunu nasıl koruduğunu ön plana çıkarmaya devam eder. Caen'e göre dağların şehri kuşatan aralıklı dizilimi ve ırmağın varlığı kuşatmayı zor hale sokmaktadır (Caen, 2005: 75). Tancred şehir duvarlarına en yakın durumda konuşlanmış olan kuvvet olduğu için Türklerle ilk çarpışmaya giren o olacaktır: 'O duvarlara yakın olduğu için hiddetli Türklerle ilk karşılaşacak olan oydu' (Caen, 2005: 75). Bundan sonra 'Şehir içindeki düşman bu adamın Tancred'in büyük çabaları sonucu sürülmüş bu noktada saldırılarını durdurmuş ve kulelere saklanacak yerlere çekilmekten mutludurlar' (Caen, 2005: 76). Yine taktik bir geri çekilmemi yoksa Türkler tarafından bir zaafı olduğu belli olmayan bir durumda Caen bunu Türkler'in zaafı olarak görmektedir.

Kahramanlık, cesaret vurgusu öncelikle Tancred'in üzerineyse de diğer Haçlı komutan ve birlikleri de bu övgülerden nasipleri almaktadır. Türklerin geri çekildiği bir çarpışmayı anlatırken Caen, Hugh isimli komutanın savaşta Türkler'e karşı oynadığı rolü kontun ne derece *kahramanca* savaştığının bir göstergesi olarak gözler önüne seriyor: 'Hızlı korkusuz ve her yönden korunmuş bir biçimde saldırı vurur... dayanıklılığı Etna dağının duvarlarına eşdeğerdir. Yırtıcılığı ve tehdidi bütün dünyayı fethedebilir.' Hugh hızlıdır, korkusuzdur, hücumla geçer ve vurur. Askeri birliğinin gücü Etna Dağı'nın duvarlarına denktir. Vahşiliği ve tehditkarlığı bütün dünyayı fethedebilir. Çünkü 'Kont orada durmaktadır büyük ismi ve cesaretiyle'. Bir yanda komutanın kuvvetleri diğer tarafta da namı ve yiğitliği büyük bir biçimde durmaktadır. Benzer şekilde, Ralph, Godfrey isimli komutanı tanıtırken onu da Hector'a benzetmektedir (Caen, 2005: 53).

Yine kuşatma sırasında Türkler'e yaptıkları düşmanca müdahaleleri ve Türk tarafını düşmanca betimlemeye dair örnekler bulmak mümkündür. Bu betimlemelerden bazıları şiirsel bir retoriği benimsemişlerdir 'Godfrey'in inanılmaz cesareti ve onun kılıcı bir olan Türk'ü ikiye böler, bir tarafı şehre doğru yöneltir diğer tarafı ırmaktan atlatır' (Caen, 2005: 79). Burada savaşı şiirselleştirmeye dair gösterilen bir çabadan da söz etmek mümkündür. Godfrey'in kılıcına yapılan övgü onu düşman Türklerin aldığı halle pekiştirilmektedir. Benzer şekilde kahramanlık yankısı uyandıran şu alıntıya bakalım:

Bazen hendeklere bazen ise şehir duvarlarına yapılan saldırıları cesurca savuşturmasına ve Antakya'ya yapılan saldırılar karşısında Raymond'un tek başına ortaya koyduğu direnci kim takdir etmez ya da bir seferinde köprüye başka kuvvetlerin yardımı olmaksızın yaptığı atak ona ne buyrulur (Caen, 2005: 79)?

Diğer bir deyişle Raymond'un 'Antakya'ya karşı yapılan saldırılara tek başına karşı koymasına' ve 'bazen atakları hendeklerde savuşturmasına ve bazen duvarlara karşı saldırılarına yada ordunun çok uzakta olması dolayısıyla hiçbir yardım almadan köprüye saldırmasına kim *hayran kalmaz ki*'. (Benim İtakillerim) Burada da görüldüğü üzere Caen'e göre Haçlı kuvvetlerinin davranışlarında idealize edilmiş bir kahramanlık gizlidir.

Sadece komutanlar değil askerler de cesurdur: 'Hızlı bir saldırı sayesinde cesur adamlar tepeleri işgal ederler bir çokları tarafından saldırılırlar ama sadece bazıları tarafından desteklenirler' (Caen, 2005: 48). Caen hızlı bir saldırıyla cesur adamlar tepeleri işgal ettiklerini söylerken ayrıca Türklerin savaş taktikleri hakkında da biraz bilgi verilmektedir: Düşman güçler çevreye yayılmış biçimde bizi sanki bir daire gibi kuşatırlar ve bizi her taraftan kapsadıkları için her köşeden ölümle tehdit ederler (Caen, 2005: 48).

Düşman güçler yani Türk kuvvetleri, Haçlı birliklerini çemberin içine almışlar ve her taraftan ölümle tehdit etmektedirler. Bu sahnenin bu şekilde anlatılışında ve ölüm temasının ön plana çıkarılışında yine düşmanın Haçlı kuvvetlerini zor duruma düşürebilecek olan savaş taktikleri karşısında Haçlı kuvvetlerinin çaresiz kalmadığı bir şekilde savaş becerisi gösterdiklerinin altının çizilmesidir. Ayrıca ölümle tehdit edilen Haçlı kuvvetleri buna rağmen savaştan kaçmamaktadırlar.

Kahramanlık ülküsünün yüceltilmesinin yanı sıra Ralph, Türkleri ötekileştirirken kendinden olanların yüceleştirilmesini denemektedir. Savaş sırasında kazanılan başarılarından dolayı isim yapmak ve soylu kökenlerin hatırlanmaları sayesinde savaşa yeni bir boyut kazandırmak Birinci Haçlı Seferinde karşımıza çıkan bir durumdur. Çarpışmalar sırasında zaman zaman dönem aristokratlarının isimlerine ve kökenlerine verdikleri özel önem de karşımıza çıkmaktadır. Örneğin Baldwin bunu gösteren bir gayrete girişmiştir:

Marki'nin çocuğu gibi ismini yayma tutkusu Baldwin'i ordunun geri kalanından ayırır, ve şans eseri Tancred'in izlediği yolun aynısını izler. O Eustace'ın çocuklarının Dük Godfrey ve Eustace contuyla birlikte üçüncüsüdür Eustace contunun binlerce önce meydana gelen kuvvetinden birçok silah arkadaşı almıştır (Caen, 2005: 60-1).

Soyluluğun savaşa olan etkisi burada kendini açığa çıkarmaktadır. Ayrıca bu sayede Baldwin'in soylu geçmişi de anılmaktadır. Bundan sonra dönem geleneklerine uygun olarak aristokratların kökenlerini önemli tarihsel kişiliklere uzandırdıkları parçalar gelmektedir. Buna bağlı olarak gerçekte var olmayan ama yazarın ona güçlü bir soyluluk havası atfetmek için uydurduğu Baldwin'in Charlemagne'a kadar uzandığı varsayılan soyundan bahsedilmektedir: 'Dolayısıyla görünüşü Charlemagne'ın soyundan geldiğini ve Davud'un tahtına layık olacak şekilde ilahi olarak doğduğunu kolayca gösteriyordu' (Caen, 2005: 61).

Birinci Haçlı Seferi boyunca komutanların isim yapmaları sadece soylu bir kökenden gelmelerinden kaynaklanmıyordu. Bizzat çarpışmalarda kazandıkları başarılar ve çarpışmalar sırasında ve sonrasında nasıl davrandıkları da onların ünlerini arttırmıyordu. Ünlerini arttırmaya bu denli önem vermelerinin nedeni kendi ülkelerindeki siyasi çatışmalarında kendilerine halkın gözünde itibar sağlamaktır. Yine Tancred örneğine dönecek olursak:

Ünü öylesine hızlı yayıldı ki Adana halkından bu doğuştan büyük adam hakkında hiçbirşey gizli kalmadı: Hristiyanlığı güçlü bir şekilde savunması, büyük bir miktardaki inançsız nasıl yendiği, yendiklerine karşı gösterdiği büyük merhamet ve asilere karşı gösterdiği sertlik (Caen, 2005: 62-3).

Bu noktada dönemin temel yaklaşımına paralel olarak Hristiyanlar, Müslümanları inançsız olarak görmekte ve bu yolla da ötekileştirmektedirler. Böylece Türkler'e karşı kazanılan zafer yine Haçlı komutanlarına ülkelerindeki iç siyasi çatışmalarında itibar olarak geri dönecektir.

Şovalyelik ülküsü Birinci Haçlı Seferinde Antakya kuşatması sırasında önümüze çıkmaktadır. Antakya kuşatması Franklar için olduğu kadar Antakya halkı için de zorlu geçmiştir. Frankların kuşatması sırasında şehir kapılarını açmayı reddetmiş ve açlığa razı olmuştur (Caen, 2005: 83). Bütün baharı böyle geçirmişler daha sonra tahıl bulmak amacıyla halktan tahıl toplamaya karar vermişler ve bunun için bazı çarelere başvurmuşlardır. Köylüler de bu çareleri istemeyerek de olsa kabul etmek zorunda kalmışlardır. Bu arada Blois kontu Stephen ve Kont Robert kuşatmayı bırakıp Kilikya'ya gitmişlerdir. Blois kaybettiği sağlığını yeniden kazanmak için Tarsus'a uğrar. Bu arada diğer komutanlar Antakya'nın değişik bölümlerine mevzilenirler. Bu komutanlar arasında Flanders kontu, Godfrey, Bohemond ve Tancred gibi isimler vardır. Tancred kendi mahiyetinde olan adamlara erzak sağladığı gibi yiyecek bulamayan başka birlikten adamlara da erzak sağlar. Bohemond'un tuttuğu vadi Antakya'nın güney-güneybatı istikametinde uzanmaktadır ve meyve sebze ve su bakımından zengin olduğu için Yunanlar tarafından 'Defne' olarak adlandırılmıştır. Fakat Haçlı kuvvetlerinde buna rağmen açlık yine belirir. Bu nedenle Haçlı kuvvetlerinden bazı birliklerin komutanları geri çekilirler. Bu geri çekiliş Haçlı kuvvetleri komutanları arasında hiç de hoş karşılanmaz. Onlara göre geri çekilen komutanların yaptıkları 'ayıp' ve 'utanç vericidir' (Caen, 2005: 86). Bu utanç verici geri çekilme ortaçağ şovalyelik ülküsüyle zıtlık teşkil etmektedir. Bundan ayrı olarak Caen'e göre ortaçağ şovalyelik ülküsüne birebir paralel olarak Haçlı kuvvetleri arasında sadece onur ve şan için yaşayanlar da vardır. Örneğin Antakya kuşatmasının anlatıldığı bir bölümde Govel Chartres isimli bir adamı tasfir ederken Caen, onu:

Bir kartalın yavrusunu uçurmak için çırpındığı gibi bu asil adam gençliğinden beri sadece onurdan başka hiçbirşey yiyip içmediği için yaşamak için onurlandırılmak istememiştir ama onur için yaşamayı seçmiştir (Caen, 2005: 91).

şeklinde tanımlamaktadır. Alıntıda da anlaşılacağı üzere bu tasvir dönem literatüründe sıkça görülen gerçekle ne derece örtüştüğü tartışmalı, idealize edilmiş ve romansı bir şövalye tasviridir.

Türklerin Düşman Olarak Ötekileştirilmesi

Caen Haçlı komutan ve askerlerinin kahramanlıklarını vurgulamakta, fakat bu vurguyu düşman yani *öteki* olarak Türkler üzerinden yapmaktadır. Caen'in eserinde bu noktada dikkati çeken önemli bir nokta Haçlıların zafer kazanmalarından sonra ötekileştirdikleri Türkler için gösterdikleri düşmanlığın savaşın gidişatıyla doğru orantılı biçimde artmasıdır. Örneğin Tancred'in bir çatışma sırasındaki davranışına bakalım. Tancred kuşatma sırasındaki bir çatışmada 700 kadar Türk'ü öldürür ve onlardan 70 tanesinin kafasını yandaşı olan bir papaza hediye olarak gönderir (Caen, 2005: 77). Le Puy bölgesinin papazı bundan iki yönlü bir sevinç duyar. Birincisi arkadaşının zaferi içindir. İkincisi ise böyle bir hediyenin ona kazandırdığı şeref ve zafer içindir. Burada Tancred'in kazandığı para sayesinde maiyetinde bulunan askerlerinin parasını ödeyebilmiş ve bu sayede askerlerin ihtiyaçlarını karşılayabilmiştir.

Eser bir savaş anlatısı olduğu için düşmanı aşağılamak ve onu olduğundan düşük bir yerde göstermek Caen'in sıklıkla başvurduğu bir durumdur. Eserde sık sık Türkler *barbar* veya *vahşi* olarak nitelendirilmiştir. Örneğin eserin bir bölümünde Caen Türkler'i vahşi olarak nitelemekte ve ayrıca Türkler'in kazandığı başarıyı azımsama yoluna gitmektedir.

Ama sonra vahşi Türkler onlara doğru yöneldiler önce oklarıyla daha sonra kılıçlarıyla saldırarak. Türkler düşündüklerinden çok daha fazla ganimet ele geçirdiler ve savaş yapmadan zafer kazandılar (Caen, 2005: 47).

Daha sonrada vahşi (*savage*) kelimesini sıklıkla kullanarak şöyle devam etmektedir:

Yaşlı adamlar öldürüldü ve gençler götürüldü. Orta yaşlı olanlar fiziki görünüşleri onlara en çok benzeyenlerle aynı kaderi paylaştılar. En sıklıkla rastlanan ve en vahşice olan ise ergenlik çağında olanlara uzatılmış olan kılıçtı. Büyük miktardaki savaş ganimeti en vahşi birliği daha da vahşi yaptı (Caen, 2005: 47).

Türkler'in düşman olarak ötekileştirilmesi ve savaşın kahramanlık ülküsüyle yüceltilmesi her zaman savaşın iyi bir şey olduğu anlamına gelmemektedir. Zaman zaman Caen savaşın acı tarafını da resmetmektedir: Şurada bir adam elinden vurulmuş, orada gözünden vurulmuş, diğerleri ayaklarından ve geri kalanları kafalarından ne sefalet ne acı ne üzüntü (Caen, 2005: 50). Eserde aktarılan durum hem Türkler hem de Haçlı kuvvetleri için geçerlidir. Dolayısıyla bu sahnelerde *düşman* da yazarın merhametinden nasiplenmektedir.

Caen'in savaşın kötülüğüne, acımasızlığına vurgu yaptığı anlar genellikle Türklerin üstünlük kurduğu çarpışmalarla örtüşmektedir. Ralph kendi kuvvetlerinin yenildiği savaş sahnesini betimlerken birden savaşın kötülüğünü ortaya koymasına ilginçtir:

Dolayısıyla vurulmuşken yaralı, direnirken titreyerek ve safları inceldikçe zayıflayarak birlik geri çekilir. Ve daha önce hiçbir yerde öğretilmemiş bir şekilde o anda öğretildi. Yani kaçmak. Ah sefil savaş ah zavallı çatışma, kayıp ve kayıp, yara ve yara (Caen, 2005: 46).

Bu noktada Caen, savaşı birden kahramanlık gösterilen bir yer olarak değil de 'sefil ve zavallı' olarak tanımlamakta ve kahramanlık ölküsü arka plana itilmektedir. Ama yine de Ona göre savaşın bu korkunç tablosunda öne çıkan ve savaşın gidişatını değiştirecek olan şey asil kandan gelme bilincinin hatırlanmasıdır:

Orada en sonunda Kraliyet kanından olan William (İngiltere'nin Fatih William'ı) kendi soy ağacını ve gerçekte bir savaşçı olduğunu hatırladı (Caen, 2005: 46).

Bazen de savaşı anlatırken daha ılımlı bir yol izlemekte kendi kuvvetlerinin kahramanca bir tutum sergilediğini vurgularken Türkler için olumsuz konuşmamaktadır. Bohemund'a göre ise savaşı kazanmak için kararlılık gerekmektedir:

Burada sıkı durmalıyız. Çünkü ya yenilenin zafer dolu cezalandırmasına ya da zafer kazananın tacına ulaşacağız. Diyorum ki her iki yol da zafer doludur fakat birincisi ikincisinden daha kutsaldır çünkü bizi daha çabuk kutsayacaktır. Dolayısıyla ilerleyin benim genç adamlarım, ölelim ve onlara silahlarımızla saldıralım (Caen, 2005: 46).

Caen'e göre bu konuşma işe yaramıştır ve askerlerin ruh hali üzerinde olumlu bir etki yapmıştır:

Bu şekilde uyarıldıktan sonra geride kalan genç adamlar liderlerine katıldılar ve kaçmaktansa ölmeye daha hazırdılar. Mağarasında uzun bekleyişten usanmış ve öfkesi giderek artan bir biçimde avcı mızraklarını bekleyen aslanlar gibi konum aldılar (Caen, 2005: 46).

Caen'in Türkler'in savaş yeteneğiyle ilgili tutumu çelişkiler taşımaktadır. Örneğin bir çatışma sırasında Godfrey saldırısı üzerine Türkler yakındaki bir dağa sığınır. Yazara göre bu silahla savaşmaktan çok savaş hilesi yapmayı sevenlerin bir tercihidir (Caen, 2005: 54). Burada Ralph Türkler'in at üzerinden ok atma taktiğine göndermede bulunmaktadır. İki tarafın savaş taktiklerindeki farklılık ön plana çıkmakta, Caen kendilerine yabancı bir taktiği hile olarak nitelendirmektedir. Sahnenin devamında Türk birlikleri için: 'oraya buraya koşturup yaralanmalara sebep olmaktaydılar, hızlı atlarının ve en yakındaki dağların yardımıyla' denilmektedir.

Fakat Caen yeri geldiğinde düşmanın gücünü takdir etmesini de bilmektedir. Tarsus'u kuşatmak üzere yola çıkan Tancred şehri gördüğünde ona hayran kalmış ve içindeki Türkler'in de buna uygun olarak güçlü olacaklarını öngörmüştür: 'Kulelerin yüksekliğine, şehir surlarının uzunluğuna, evlerin onur dolu duruşlarına hayran kalmış ve şehirde yaşayanların askeri dirençlerinden emin olmuştur' (Caen, 2005: 58). Bunun üzerine Tancred bir pusu atmayı düşünür ve pusu başarıya ulaşır. Daha sonra Tancred Tarsus'a saldırmaya karar verir. Caen yeri geldiğinde Ralph Türkler'in yetenekli olduklarının altını çizmekten geri kalmasa da (Caen, 2005: 53) aslında bu sayede yetenekli bir düşmanı alt etmenin daha zor olduğu algısından yola çıkarak Haçlı kuvvetlerini yüceltme yolunu seçmektedir.

Vahşi veya barbar olarak tanımlanan Türkler zaman zaman Haçlı birlikleri arasında görülen iç çekişmeler sırasında, Haçlıların kendilerine gelip birleşmelerini sağlayan bir unsur olmuştur. Örneğin bir noktada taraflar yani Baldwin ve Tancred arasında barış sona erer. Baldwin'in kuvvetleri sayıca üstün olan tarafsa da Tancred'in sayıca az olan birlikleri de şehir surları tarafından korunuyorlardı. Tancred'in bu taktik avantajını yok edebilmek için Baldwin Tancred'in kuvvetleri surlardan dışarı çıksınlar diye kuvvetlerini biraz geri çeker. Her ikisi de ilk saldırının kendileri olmalarını istememekte ve saldırıyı karşıdan beklemektedirler (Caen, 2005: 68). Daha sonra her iki taraftan da bazı küçük gruplar birbirlerine girerler, bir soylu karşı tarafın ellerine düşer. Bunun akabinde kendi aralarında çarpışmaktansa 'barbarlara karşı zaten zayıf durumda olan kuvvetlerini birleştirmelerinin daha akıllıca olacağını' (Caen, 2005: 69) düşünürler ve barış yenilenir.

Bu savaşta Haçlılar için Türkler kendileriyle savaşılan düşmandır, böylece ötekidir. Fakat Türkler'in ötekileştirilmesinde düşman olmaları tek etken değildir; farklı bir dine mensup olmaları, Müslüman olmaları da önemlidir. Caen'in *Hiristiyan olmayanı* ötekileştiren yaklaşımı bölgede yaşayan Hiristiyan halkı övmesiyle de kendisini ortaya çıkarmaktadır. Örneğin Caen Antakya kuşatmasında bölgedeki Hiristiyan halkın geleneklerinden bahsetmektedir. Bu anlatımlarda aynı dinden gelmenin birleştirici etkisi dikkati çeker, Türkler'in aksine Hiristiyan halktan genel itibarıyla övgüyle bahsedilir. Ona göre yerel halk Franklardan daha çalışkan, daha cömert ve değerlendirme yaparken daha dikkatlidirler. Ayrıca tapınma şekilleri ve yemekleri de Franklardan farklıdır ve sıkı çalışmaya daha yatkındırlar. Ama ruhları daha az savaşçıdır (Caen, 2005: 86).

Genel Değerlendirme

Bu eser, düşmanı küçümseyip Haçlıların kahramanlık yönlerini ön plana çıkarması bakımından geleneksel Haçlı propaganda literatürünün ilk örneklerinden biridir. Geleneksel Haçlı propagandası literatüründe öne çıkan ilk unsur, Haçlıların kahramanlık ülküsünün öne çıkarılması ve Türkler'in barbar olarak ötekileştirilmesidir. Bu sayede savaşa katılan komutan hakkında okuyucuda sevgi unsuru arttırılmaya çalışılacak ve düşmanın da ne kadar zavallı olduğu gözler önüne serilecektir. Caen de bunu yapmaktadır. Ayrıca Birinci Haçlı seferine katılanlar adına savaşın bir anlamı da ülkelerindeki siyasi konumlarını savaş sayesinde güçlendirmek olmuştur. Buna bağlı olarak Haçlı güçlerinin savaşta ne tür kahramanlıklar gösterdiklerinin altının çizilmesi önemlidir. Çünkü bu sayede ülkelerinde iç siyasi çekişmelerde bu aristokrat komutanlar prestij kazanacaklardı. Caen'in kaleme aldığı bu eser bu yüzden sadece Haçlı seferi çağrısı yapmak adına değil ayrıca iç siyaset için de önemlidir. Haçlıların kahramanlık ülküsünün ön plana çıkartılmasının bir nedeni de budur. 16 ve 17. yüzyıllarda sıklıkla kullanılan ve Türk liderleri 'tiran' olarak tanımlayan ve Haçlı savaşlarını bir tirana karşı yapılan bir savaş olarak gösterilen tasvirler henüz Birinci Haçlı seferi literatürü ve Caen'in yazdığı eserde geçerli bir tema değildir (Çırakman, 2001: 49-68). Ayrıca bu eser 16. yüzyılda Almanya'da ortaya çıkan *Türkenbücklein*lerde olduğu gibi Türkler'i Hiristiyan dünyasının 'baş düşmanı' olarak görmemekte onun yerine sadece 'düşman' olarak görmektedir. Bu yönüyle Caen'in eseri *Türkenbücklein* edebiyatından farklılık göstermektedir. Bunun nedeni henüz Haçlı Seferlerinin başlangıç aşamasında olunmasıdır. *Türkenbücklein* literatürünün bir özelliği anlattığı konuların tarihsel doğruluğuna pek fazla önem göstermemesi ama buna karşılık Türkleri Hiristiyanlığın düşmanı ilan etmesidir (Bohnstedt, 1968: 1-58). Ralph'in bu çalışmasında ise tarihsel olayların aktarımında özel olarak bir dikkatsizlik

göze çarpmamaktadır. Diğer taraftan *Türkenbücklein* edebiyatında görülen Müslüman karşıtı örneğin Türkler'in barbar ve korkak olarak görülmesi gibi ön yargılar bu eserde halihazırda karşımıza çıkmaktadır.

Sonuç

Bu çalışmada incelenen tarihsel eserin yazılış amacı Müslümanlara karşı girişilen kutsal savaşın propagandasını yapmaktır. Bunu yaparken yazar hem Türkler'i ötekileştirecek hem de komutanının bağlı bulunduğu kralla ve diğer aristokratlarla girişebileceği iç siyasi mücadelede onu destekleyebilecek olan kahramanlık ülküsünü ön plana çıkaracaktır. Çünkü kutsal savaşın propagandası iç siyasette Haçlı seferlerine katılmış komutanlara dolaylı katkı sağlayabilmektedir. Buna bağlı olarak Caen, her şeyden önce patronu Tancred'in Haçlı seferi için ne kadar istekli olduğunun altını çizerek işe başlamaktadır. Ayrıca yazar her seferinde Haçlı seferi sırasında Tancred'in oynadığı rolün önemini vurgulamakta, onun bu sefer için hayati bir rol oynadığı izlenimini vermeye çalışmaktadır. Savaş sırasında Tancred ve bağlı bulunduğu askerlerin kahramanlıkları eserde ön plana çıkarılmış, rakip Türkler'in hareketleri ise küçümsenmiştir. Türkler'i barbar olarak görmek Haçlı seferleri literatüründe sıkça rastlanan bir durumdur. Caen de buna uymuş ve zaman zaman Türkler'i barbar olarak nitelendirmiştir. Caen, kendi kuvvetlerinin Türkler tarafından bozguna uğratıldığı sahneleri de zaman zaman tasvir etmiştir. Tam da bu noktada Caen, savaşın kötü bir şey olduğunu okuyucuya aktarmaya çalışmaktadır. Eserde hem Türkler'in hem de Latinlerin savaş taktiklerine de yer verilmektedir. Eser iki şekilde Türkler'i ötekileştirmektedir. Birincisi Haçlı ordularının kahramanlıklarını ön plana çıkararak, ikincisi ise Türkler'i zayıf bir kavim olarak göstererek.

KAYNAKÇA

- Altınay, A. R. (2007). *Haçlılar (1095-1291)*. Haz. Güray Kırpık, İstanbul: Ötüken.
- Bohnstedt, J. W. (1968). 'The Infidel Scourge of God: The Turkish Menace as Seen by German Pamphleteers of the Reformation Era'. *Transactions of the American Philosophical Society*, 58/9, 1-58.
- Bridge, A. (1980). *The Crusades*. Londra.
- Çırakman, A. (2001). 'From Tyranny to Despotism: The Enlightenment's Unenlightened Image of the Turks'. *International Journal of Middle East Studies*, 33/1 s. 49-68.
- Cahen, C. (1940). *La Syrie du Nord A L'epoque de Croisades*. Paris.
- Cahen, C. (1969). 'The Turkish Invasion: The Selchukids' *A History of the Crusades*. ed. Kenneth M. Setton. Wisconsin, University of Wisconsin Press.
- Demirkent, I. (1997). *Haçlı Seferleri*. İstanbul, Dünya Yayıncılık.
- Demirkent, I. (2007). *Haçlı Seferleri Tarihi Makaleler, Bildiriler, İncelemeler*. İstanbul, Dünya Kitapları.
- Dünyada Türk İmgesi*. (2005). İstanbul, Kitap Yayınevi.
- Edgington, S. (1997). 'The First Crusade: Reviewing the Evidence', içinde: *The First Crusade: Origins and Impact*. ed. Jonathan Phillips, Manchester, s. 57-77.
- Erdmann, C. (1997). *The Origin of the Idea of Crusade*. Princeton, Princeton University Press.
- Erer, R. (1947). *Türklere Karşı Haçlı Seferleri*. İstanbul.
- Holt, P. M. (2007). *Haçlı Devletleri ve Komşuları, Urfa Kontluğu, Antakya Prensiği, Trablüşşam Kontluğu, Kudüs Krallığı*. Çev, Tanju Akad, İstanbul, Kitap Yayınevi.

Kurat, A. N. (1987). *Çaka Bey*. Ankara.

Mayer H. E. (1990). *The Crusades*. New York, Oxford University Press.

Newhall, R. A. (1963). *The Crusades*. Hinsdale, Dryden Press.

Nicholson, R. L. (1978). *Tancred: A Study of His Career and Work and the Establishment of the Latin States in Syria and Paletsine*. New York, AMS Press.

Riley-Smith, J. (1997). *The First Crusaders*. Cambridge, Cambridge University Press.

Runciman, S. (1989) *Haçlı Seferleri Tarihi Birinci Haçlı Seferi ve Kudüs Krallığının Kuruluşu*. 1. Cilt. Çev. Fikret Işıltan, Ankara, Türk Tarih Kurumu.

Stevenson, W. B. (1958). *The Crusaders in the East*. Cambridge: Cambridge University Press.

The Gesta Tancredi of Ralph of Caen A History of the Normans on the First Crusade. (2005), çev. Bernard S. Bachrach ve David S. Bachrach, Burlington, Ashgate.

EXTENDED SUMMARY

The Crusades in the middle ages affected the lives of many people both in the western Europe and the near-east. It left an enormous number of literature behind. This study analyses one of them: The *Gesta Tancredi* of Ralph of Caen. Since the book was written in order to reflect the deeds of one of the commanders of the first crusade Tancred, the study starts with a brief sketch of the lives of both Ralph of Caen, the writer of the text and Tancred, his patron and commander in the war. Ralph thought that writing the history of the First Crusade had to be written by him either because he was a close person to Tancred and because the memoirs of the war were fresh. Accordingly they had to be written before they were lost.

Ralph of Caen took the examples of Livy and Ceaser in forming his work. According to him the aim of writing history was not limited to taking lessons from the past events but also was to receive ethical conclusions from it. On the other hand, it is clearly the case that the aim of the *Gesta Tancredi* was to portray Tancred, one of the commanders of the First Crusade, as someone who made the holy war heroically against the enemy. Because, the crusades and the heroic deeds of the crusaders were used by the western European forces for the domestic politics. Accordingly the ultimate aim of this work was to give Tancred an advantageous position in the domestic politics of the time. The work therefore suggests that different from the other aristocrats of the realm, Tancred was a heroic commander against the infidels. The work was written clearly from a Christian perspective as Ralph of Caen received a religious education. Accordingly religious aspect of the *Gesta* is the first motive of the book.

The analysis of the body of the text starts with the romantisation of the heroic deeds of the Crusading forces and the portrayal of the Turkish forces as barbaric foes. Different examples within the text are elaborated in this study to illustrate this point. The poetic usage of the language of Ralph made his text more vivid. The other aspect of underlying the heroism of the Crusading forces was to give examples of the cowardices of the Turks. Ralph gives a number of examples of the Turkish cowardice throughout his text. Those examples are also elaborated in this study. The demonstrations of the boldness of Tancred as a commander and those of the

crusading forces were other aspects of Ralph's work. The aim of this style was twofold. The first reason was the fact that the boldness was something to be honoured in the medieval era and accordingly something which might receive Tancred the political prestige he wanted. Secondly it was the crucial element of making the crusading propaganda.

The romanticisation of the chivalric deeds of the crusading forces is also an important theme of the *Gesta*. In some occasions, Ralph of Caen underlines the chivalric heroism of the crusading commanders. The reason is clear. Heroism and chivalry were unseparable things throughout the middle ages in Western Europe. Caen gives some examples of 'true' knights' who live for pride and honour and who make the crusade just for these motives. In some other instances, chivalric idealism is elaborated under the 'shame' element, which was clearly contrary to the chivalric ethics. There were instances as Caen suggests, that the crusading forces behaved contrary to the code of chivalry.

The crusading propaganda literature started with the First Crusade. Accordingly the *Gesta Tancredi* of Ralph of Caen is among the first examples of it. The *Gesta* tried to depict the Turks clearly as the 'other'. By doing so, author, Ralph of Caen, underlined the heroic aspects of the crusaders while depicting the foe as *barbaric* and sometimes, something to be feared. Accordingly the reader would *like* the Crusading forces while at least *limitedly* hate the foe ie. the Turks. Nevertheless portraying the leaders of the Turks as the tyrannical rulers, a theme that was frequently used in humanist crusading propaganda literature was not yet available in the *Gesta*. On the other hand in some instances discussed in this study, Ralph gives examples about the negative aspects of the war in general without making the distinction between the Turkish forces and the Crusaders. Therefore for Ralph however heroic, war was something to be eschewed. The concluding part of this article suggests that Ralph of Caen depicts the Turks as others in two separate ways. The first is that he uses the instances of the heroic war scenes of the Crusaders. The second on the other hand is that he depicts the Turks as sometimes coward and sometimes a force to be reckoned.